

10. Скільки живих організмів мешкає у Чорному морі?

У Чорному морі налічують значно менше видів мешканців, ніж в сусідніх морях. Так, якщо в Середземному відомо близько 10 000 видів, то в Чорному – майже у два рази менше (близько 5600). Але це не робить його малозаселеним або «безжиттєвим». Навпаки, за чисельністю, продуктивністю та біомасою живих організмів Чорне море значно випереджає Середземне. Причиною відносно невеликого видового різноманіття є перш за все низька солоність (вдвічі нижча, ніж в океані), а також температурний режим (холодні зими), який не підходить, наприклад, головоногим молюскам, морським зіркам та їжакам, омарам і багатьом іншим тваринам, які звикли до океанічної солоності та субтропічного клімату.

Звичайно, більша частина чорноморських мешканців – це дрібні організми, не завжди помітні неозброєним оком: одноклітинні водорості (майже 2800 видів!), найдрібніші ракоподібні (390 видів), морські гриби (описано 175 видів, але у цій складній для вивчення групі кожного року відкривають нові види). У групі відносно великих водоростей та вищих рослин – 453 види. Серед макроскопічних безхребетних – молюски (двостулкові та черевоні), креветки та краби, а також рак-діоген самітник. До речі, цей рак раніше мешкав в невеликих раковинах чорноморських молюсків, через що і сам був невеликим, однак після заселення моря великим хижим равликом рапаном швидко пристосувався до нових «комфортабельних апартаментів» і сам збільшився у розмірі – виявляється, його обмежувала «житлова площа». Цікавим є союз діогена та актинії – єдиного представника коралів у Чорному морі. Рак-самітник обирає актинію, яка найбільше йому сподобалась, і селить її на «дах» свого «будинку»: щупальця актинії захищають діогена від ворогів, а м'якотілий корал отримує рештки їжі та безкоштовний транспорт.

Чорне море населяє більше 200 видів риб, при цьому аборигенними є понад 150, решта ж – це поселенці та «гості» з інших водойм. Наприклад, кефаль піленгас із Японського моря дуже добре прижились і зустрічається повсюдно в азово-чорноморському басейні. Масові та цінні промислові види – хамса, шпрот, тюлька, оселедець. Різноманітні химерні морські собачки (10 видів), яскраві губаневі (10 видів) та бички (більше 30 видів), до яких належить найменша чорноморська рибка – афія, або бичок-бланкет. Є в Чорному морі і хрящові риби: акула катран – єдина акула, що постійно мешкає в Чорному морі, та скати – морська лисиця та морський кіт, або хвостокол. Найбільша чорноморська риба – білуга – один з семи представників осетрових в Чорному морі.

Найвищу ланку харчового ланцюга Чорного моря представляють 3 види головних чорноморських хижаків – дельфіни білобочка та афаліна, а також морська свиня. Середнього розміру та яскравого контрастного забарвлення білобочку можна зустріти переважно у відкритому морі, де ці швидкі мисливці великими зграями ганяють дрібну рибу. Афаліна – найбільший представник морських ссавців Чорного моря, її часто помічають у прибережній зоні; ці дельфіни грайливі, допитливі і можуть близько підходити до пляжів, вистрибувати з води та влаштовувати справжнє шоу. Дрібні та скритні морські свині живуть у Чорному морі цілий рік, але частина цих морських звірів щовесни на ціле літо уходить в Азов через Керченську протоку, супроводжуючи скупчення хамси; восени ж вони повертаються на зимівлю у більш теплі води.

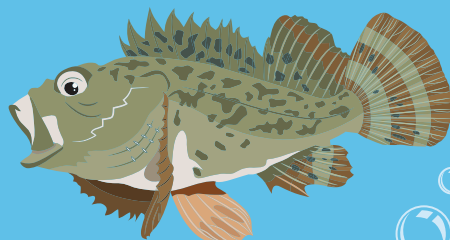
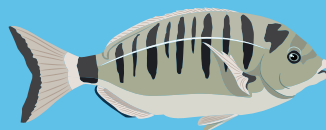
Біорізноманіття Чорного моря не лишається незмінним. Деякі види стають рідкісними та вимираючими, в той же час список може збільшуватися за рахунок інших організмів. На заселення Чорного моря впливають глобальні зміни клімату – море потроху стає теплішим і солонішим, що робить його більш придатним для життя одних видів і менш комфортним для інших. До того ж вчені в ході досліджень відкривають все нові і нові види, раніше невідомі для чорноморського регіону та для науки в цілому.

3 види ссавців

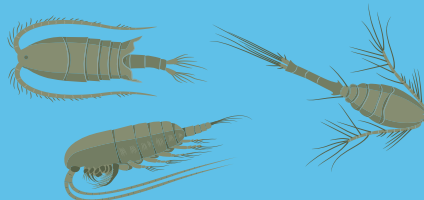
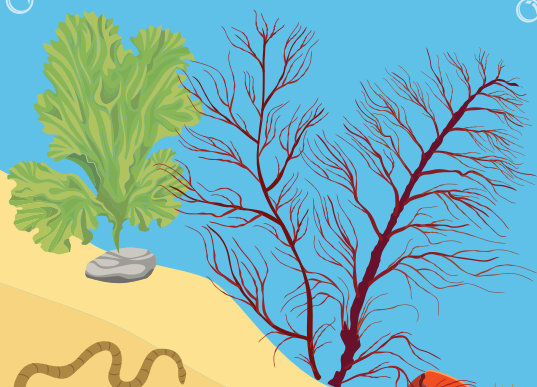
2780 видів одноклітинних водоростей

201 вид риб

453 види макрофітів

390 видів дрібних ракоподібних

175 видів морських грибів

1677 видів зообентосу
(молюски, краби, черв'яки)

